

نقد حقوقی لایحه دوفوریتی حمایت از فرهنگ عفاف و حجاب به همراه متن لایحه
تدوین: دکتر جواد جاویدنیا قاضی دادگستری ۲۰ خرداد ۱۴۰۲

فهرست

- نقد ۱: تقلیل عدم رعایت حجاب از جرم به تخلف ۲
- نقد ۲: تنزل کشف حجاب از جرم به تخلف تا سه بار ۲
- نقد ۳: تنزل برهنگی بخشی از بدن و پوشیدن لباسهای نازک بدن نما و یا چسبان برای بار اول از جرم به تخلف ۳
- نقد ۴: آزادسازی کشف حجاب و نیمه برهنگی با پرداخت جریمه برای مرفهان بی درد و سلبریتی ها و گروههای سازمان یافته هدایت شده از خارج ۳
- نقد ۵: عدم تأثیر تکرار کشف حجاب در نیمه برهنگی و بالعکس ۴
- نقد ۶: آزادسازی عدم رعایت حجاب شرعی و آرایشها و پوششهای زننده ۴
- نقد ۷: تبدیل ملاکهای شرعی پوشش به ملاکهای عرفی و ابهام در آنها ۴
- نقد ۸: سلب حق پلیس در توقیف وسیله نقلیه‌ای با راننده یا سرنشین برهنه کامل ۶
- نقد ۹: ابهام در مفهوم متصدیان حمل و نقل عمومی ۶
- نقد ۱۰: واگذاری اختیار وصول اجباری جریمه به فراجا و عواقب آن ۶
- نقد ۱۱: ایجاد سامانه موازی سامانه ثنای قوه قضائیه و تحمیل هزینه آن بر بیت المال ۷
- نقد ۱۲: ایجاد تشکیلات غیر ضرور موازی قوه قضائیه به صورت ۷
- نقد ۱۳: امکان استفاده از تاسیسات حقوقی تعلیق تعقیب و تعویق صدور حکم و تعلیق مجازات ۷
- نقد ۱۴: ابهام در خصوص امکان تعلیق با تعهد در خصوص موارد جرم ۷
- نقد ۱۵: آزادی کارمندان دولتی در عدم رعایت حجاب شرعی ۸
- نقد ۱۶: محدودسازی تخلفات اداری به ارتکاب در محل کار ۸
- نقد ۱۷: عدم تعیین تکلیف نیمه برهنگی و برهنگی در محل کار موضوع بندهای ب و ج ماده ۱ ۸
- نقد ۱۸: عدم ارتباط اعمال این ماده با تبصره (۲) ماده (۲) قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و مجازات فروشندگان لباسهایی که استفاده از عام خلاف شرع است ۸
- نقد ۱۹: ایراد در نگارش ماده ۲ ۹
- نقد ۲۰: آزادی ارائه خدمات به اکثریت افراد فاقد حجاب شرعی در اماکن دولتی ۹
- نقد ۲۱: آزادی صاحبان، مدیران و متصدیان صنوف در عدم رعایت حجاب شرعی ۹
- نقد ۲۲: آزادی ارائه خدمات به اکثریت افراد فاقد حجاب شرعی در اماکن خصوصی ۱۰
- نقد ۲۳: شرط مبهم در تبصره اسباب مصونیت مدیران مراکز خرید بزرگ ۱۰
- نقد ۲۴: آزادی سلبریتی‌ها در عدم رعایت حجاب شرعی ۱۰
- نقد ۲۵: آزادی ییگانگان و عوامل آنها در ترویج فرهنگ ضد عفاف و حجاب ۱۱
- نقد ۲۶: ابهام در «تبلیغ علیه حجاب» ۱۲
- نقد ۲۷: مصونیت برای عدم رعایت حجاب شرعی ۱۲
- نقد ۲۸: بی اثر کردن قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر نسبت به مرتکبان عدم رعایت حجاب شرعی ۱۳
- نقد ۲۹: فقدان حق رسیدگی دادستان و مراجع قضایی محلی به جرایم موضوع این قانون ۱۳
- نقد ۳۰: جمع بندی نهایی ۱۴

مقدمه توجیهی

نظر به اهمیت رعایت هنجارهای اجتماعی در حفظ سلامت جامعه و لزوم حفظ کرامت منزلت و امنیت اخلاقی افراد به ویژه بانوان و جایگاه رفیع و والای زن در نظام اسلامی و نقش بنیادین وی در تحکیم خانواده و رشد جوامع و با توجه به آسیب‌هایی که نادیده گرفتن این هنجارها به جامعه وارد می‌نماید و همچنین وظیفه حاکمیت و عموم مردم برای تحقق این هنجارها و سلامت جامعه لایحه زیر برای انجام تشریفات قانونی مربوط تقدیم می‌شود.

نقد ۱: تقلیل عدم رعایت حجاب از جرم به تخلف

حجاب صرفاً یک هنجار اجتماعی نیست، بلکه قانون کشور است و این مقدمه نشان دهنده قصد تدوین کنندگان لایحه برای تنزل حجاب شرعی قانونی و لازم الاجرا به یک هنجار اجتماعی است. از سوی دیگر عدم رعایت حجاب از ناحیه بانوان، امنیت اخلاقی آحاد جامعه به ویژه مردان را بر هم می‌زند که به تبع آن امنیت اخلاقی بانوان نیز از بین می‌رود. بنابراین اختصاص امنیت اخلاقی به بانوان به نظر صحیح نیست.

نکته مهم: برای فهم دقیق این نقد مطالعه مقاله «نیاز یا عدم نیاز به قانون گذاری جدید در برخورد کیفری با عدم رعایت حجاب شرعی» ضروری است.

لایحه حمایت از فرهنگ عفاف و حجاب (حمایت از سلامت اجتماعی)

ماده ۱-

الف - مأمورین فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران که ضابط قوه قضایی محسوب می‌شوند مکلفند نسبت به اشخاصی که در ملاء عام یا اماکن عمومی یا فضای مجازی اقدام به نقض هنجارهای اجتماعی از جمله کشف حجاب می‌نمایند در مرتبه اول و از طرق مقتضی و با استفاده از فناوریهای نوین و سامانه های هوشمند نظیر ارسال پیامک تذکر دهند. در صورت تکرار در مرتبه دوم مرتکب معادل یک ششم حداکثر جزای نقدی درجه هشت^۱ و در مرتبه سوم معادل یک ششم حداکثر جزای نقدی درجه هشت^۲ توسط فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران که در این قانون جهت اختصار فراجا نامیده میشود از طرق فوق الذکر جریمه خواهد شد در صورتی که عمل فوق برای مرتبه چهارم و بیشتر تکرار شود علاوه بر اعمال جریمه‌ای معادل یک دوم جزای نقدی درجه هشت^۳ مرتکب به مرجع قضایی معرفی و به جزای نقدی درجه هفت^۴ محکوم خواهد شد.

نقد ۲: تنزل کشف حجاب از جرم به تخلف تا سه بار

مطابق با اصل اصل سی و ششم قانون اساسی «حکم به مجازات و اجرای آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد». بنابراین عملی که قانون به نیروی انتظامی اجازه دهد برای آن جریمه تعیین کند، قطعاً جرم تلقی نمی‌شود و تخلف است. اینکه میزان این جریمه بر مبنای جزای نقدی مندرج در قانون مجازات اسلامی تعیین شده است، در قوانین کشور مرسوم نیست و به لحاظ ایجاد این شبهه که قانونگذار بر خلاف قانون اساسی اجازه تعیین مجازات را به جای دادگاه به مرجع دیگری سپرده است، این شیوه نگارش قانون فاقد وجاهت قانونی است.

ب- در صورت برهنگی بخشی از بدن و یا پوشیدن لباسهای نازک بدن نما و یا چسبان در ملاء عام یا اماکن عمومی یا فضای مجازی مرتکب مطابق ترتیبات مقرر در بند (الف) در مرتبه اول مشمول جریمه های معادل حداکثر جزای نقدی درجه هفت^۵ خواهد شد. در صورت تکرار علاوه بر جریمه فوق مرتکب به مرجع قضایی معرفی و به حداکثر جزای نقدی و محرومیت از حقوق اجتماعی درجه شش^۶ محکوم خواهد شد.

^۱ در حال حاضر با توجه به ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی مبلغ پنج میلیون ریال.

^۲ در حال حاضر با توجه به ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی مبلغ ده میلیون ریال.

^۳ در حال حاضر با توجه به ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی مبلغ پانزده میلیون ریال.

^۴ در حال حاضر با توجه به ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی مبلغ سی تا شصت میلیون ریال.

^۵ در حال حاضر با توجه به ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی مبلغ شصت میلیون ریال.

^۶ جزای نقدی در حال حاضر با توجه به ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی مبلغ دو بیست و چهار میلیون ریال و محرومیت از حقوق اجتماعی به مدت پنج سال

نقد ۳: تنزل برهنگی بخشی از بدن و پوشیدن لباسهای نازک بدن نما و یا چسبان برای بار اول از جرم به تخلف «برهنگی بخشی از بدن و یا پوشیدن لباسهای نازک بدن نما و یا چسبان» در مرحله دوم جرم تلقی شده است. اما در مرحله اول صرفاً تخلفی مستوجب شش میلیون تومان جریمه است. آیا این مبلغ و اعمال آن از طریق سامانه های الکترونیکی بازدارنده است؟

نقد ۴: آزادسازی کشف حجاب و نیمه برهنگی با پرداخت جریمه برای مرفهان بی درد و سلبریتی ها و گروههای سازمان یافته هدایت شده از خارج

وقتی کشف حجاب، تا سه بار فقط مشمول تذکر و جریمه نقدی توسط پلیس باشد و بیش از سه بار علاوه بر جریمه پلیس، مشمول جزای نقدی تا شش میلیون تومان باشد و «برهنگی بخشی از بدن و یا پوشیدن لباسهای نازک بدن نما و یا چسبان» نیز تا یک بار مشمول شش میلیون تومان جزای نقدی و بعد از آن بیست و چهار میلیون تومان جزای نقدی و یک سری محرومیت اجتماعی که جز برای قشر تحصیلکرده ای که دنبال جایگاههای سیاسی هستند، اثرگذاری خاصی ندارد، آیا معنایی جز آزادسازی کشف حجاب برای اقشار یادشده دارد؟ همانگونه که برخی مرفهان حتی از زیر گرفتن انسانهای بیگناه با وسیله نقلیه خود ابایی ندارند، چون معتقدند با پول می شوند جریمه و دیه را پرداخت کرد و از زندانی شدن جلوگیری کرد، در خصوص کشف حجاب هم هر کس پول دارد، حق دارد کشف حجاب کند. البته وقتی متهم به دادگاه معرفی شود، دادگاه حق دارد به شرحی که در مقاله «نیاز یا عدم نیاز به قانون گذاری جدید در برخورد کیفری با عدم رعایت حجاب شرعی» از تأسیساتی همچون مجازات تکمیلی، تعلیق تعقیب و مجازات، تعویق صدور حکم و تعلیق مجازات استفاده کند. اما تجربه نشان داده است که دادگاهها و به ویژه دادگاههای تهران که پیشانی برخورد دستگاه قضایی با چهره های شناخته شده و سلبریتی ها هستند، از اعمال این اختیارات قانونی خودداری می کنند و عملاً جزای نقدی حداکثر شش میلیون تومانی برای کشف حجاب و جزای نقدی بیست و چهار میلیون تومانی برای نیمه برهنگی و لباسهای بدن نما و چسبان مورد حکم قرار خواهد گرفت که قطعاً برای این طیف جنبه پیشگیرانه نخواهد داشت. همچنین گروههای سازمان یافته هدایت شده از خارج که افراد اجاره ای را برای مقاصد خود اجیر می کنند، به راحتی هزینه جریمه های احتمالی این افراد را تأمین می کنند یا حتی به گونه ای برنامه ریزی می کنند که هر فرد تا سقف سه بار برخورد برای کشف حجاب و تا سقف یک بار برخورد برای نیمه برهنگی اقدام کند و مهره های دیگری را جایگزین می کنند.

مطابق با ماده ۲۶ قانون مجازات اسلامی: حقوق اجتماعی موضوع این قانون به شرح زیر است:

- الف- داوطلب شدن در انتخابات ریاست جمهوری، مجلس خبرگان رهبری، مجلس شورای اسلامی و شوراهای اسلامی شهر و روستا
 - ب- عضویت در شورای نگهبان، مجمع تشخیص مصلحت نظام یا هیأت دولت و تصدی معاونت رئیس جمهور
 - پ- تصدی ریاست قوه قضائیه، دادستانی کل کشور، ریاست دیوان عالی کشور و ریاست دیوان عدالت اداری
 - ت- انتخاب شدن یا عضویت در انجمن ها، شوراها، احزاب و جمعیت ها به موجب قانون یا با رأی مردم
 - ث- عضویت در هیأت های منصفه و امناء و شوراهای حل اختلاف
 - ج- اشتغال به عنوان مدیر مسؤول یا سردبیر رسانه های گروهی
 - چ- استخدام و یا اشتغال در کلیه دستگاه های حکومتی اعم از قوای سه گانه و سازمان ها و شرکتهای وابسته به آنها، صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، نیروهای مسلح و سایر نهادهای تحت نظر رهبری، شهرداری ها و مؤسسات مأمور به خدمات عمومی و دستگاه های مستلزم تصریح یا ذکر نام برای شمول قانون بر آنها
 - ح- اشتغال به عنوان وکیل دادگستری و تصدی دفاتر ثبت اسناد رسمی و ازدواج و طلاق و دفتریاری
 - خ- انتخاب شدن به سمت قیم، امین، متولی، ناظر یا متصدی موقوفات عام
 - د- انتخاب شدن به سمت داوری یا کارشناسی در مراجع رسمی
 - ذ- استفاده از نشانهای دولتی و عناوین افتخاری
 - ر- تأسیس، اداره یا عضویت در هیأت مدیره شرکتهای دولتی، تعاونی و خصوصی یا ثبت نام تجارتي یا مؤسسه آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و علمی
- تبصره ۱- مستخدمان دستگاه های حکومتی در صورت محرومیت از حقوق اجتماعی، خواه به عنوان مجازات اصلی و خواه مجازات تکمیلی یا تبعی، حسب مورد در مدت مقرر در حکم یا قانون، از خدمت منفصل می شوند.
- تبصره ۲- هر کس به عنوان مجازات تبعی از حقوق اجتماعی محروم گردد پس از گذشت مواعید مقرر در ماده (۲۵) این قانون اعاده حیثیت می شود و آثار تبعی محرومیت وی زائل می گردد مگر در مورد بندهای (الف)، (ب) و (پ) این ماده که از حقوق مزبور به طور دائمی محروم می شود.

نقد ۵: عدم تأثیر تکرار کشف حجاب در نیمه برهنگی و بالعکس

هر شخص می تواند تا سه بار مرتکب کشف حجاب و تا یک بار مرتکب نیمه برهنگی شود و فقط جریمه پرداخت کند و هیچ کدام برای دیگری تکرار محسوب نمی شود. بنابراین تا چهار بار کشف حجاب و نیمه برهنگی برای هر شخص با پرداخت جریمه آزاد است.

ج - اشخاصی که در ملاء عام یا اماکن عمومی یا فضای مجازی اقدام به برهنگی کامل بدن نمایند یا با پوششی ظاهر شوند که عرفاً برهنگی کامل محسوب می شود به حداکثر حبس یا جزای نقدی و محرومیت از حقوق اجتماعی درجه شش^۷ محکوم میشوند.

نقد ۶: آزادسازی عدم رعایت حجاب شرعی و آرایشها و پوششهای زننده

مطابق با قوانین موجود، به شرحی که در مقاله «نیاز یا عدم نیاز به قانون گذاری جدید در برخورد کیفی با عدم رعایت حجاب شرعی» آمد، افعال «لباس پوشیدن و آرایش خلاف شرع و یا موجب ترویج فساد و هتک عفت عمومی» و «ظاهر شدن زنان بدون حجاب شرعی در معابر و انظار عمومی» جرم محسوب می شوند. اما با تصویب این لایحه عملاً مصادیق دیگر به جز کشف حجاب و برهنگی و پوشیدن لباسهای نازک بدن نما و چسبان، نسخ ضمنی شده و عملاً از دایره برخوردهای قضایی و انتظامی خارج خواهند شد و نه جرم تلقی می شوند و نه حتی تخلف محسوب خواهند شد و در واقع طیف وسیعی از پوششها و آرایشهای خلاف شرع کلاً آزاد خواهد شد، چرا که مادام که کشف حجاب یا نوعی از برهنگی و یا پوشیدن لباس بدن نما و یا چسبان محسوب نشود، فاقد وصف جزایی و حتی عنوان تخلف مشمول این قانون خواهد بود. متأسفانه کم نیستند پوششهایی که بدون اینکه کشف حجاب، برهنگی بخشی از بدن یا لباس بدن نما یا چسبان تلقی شوند، اما بسیار زننده و محرک و خلاف شرع هستند.

نقد ۷: تبدیل ملاکهای شرعی پوشش به ملاکهای عرفی و ابهام در آنها

تعریف حجاب شرعی مشخص است. اما تعابیری همچون «کشف حجاب»، «برهنگی بخشی از بدن و یا پوشیدن لباسهای نازک بدن نما و یا چسبان» و یا «برهنگی کامل بدن» یا «پوششی که عرفاً برهنگی کامل محسوب شود» ملاک پوشش را به سمت ملاکهای عرفی پیش می برد. کشف حجاب چیست؟ فردی که فقط یک شال روی سرش وجود دارد اما موهای وی از جلو و پشت سر تا کمر آویزان است، یا فردی که موی سر خود را تراشیده باشد، یا کلاه استفاده کند یا روسری خود را روی سرش بسته باشد یا یک تکه پارچه روی سرش گذاشته باشد، یا شال خود را دور گردن پیچیده باشد، کدامیک مشمول کشف حجاب هستند؟ همچنین تفاوت برهنگی کامل یا پوششی که عرفاً برهنگی کامل محسوب شود یا لباس بدن نما در چیست؟ همچنین پوشیدن لباسهای آستین کوتاه یا بدون آستین و شلوارهای کوتاه یا لباسهای پاره و سوراخ در چه حد برهنگی بخشی از بدن محسوب می شود؟ به صورت ویژه پوشش های بازیگران در جشنواره فجر به شرح ذیل را مشاهده کنید و اعلام کنید که با کدامیک از ملاکها می توان به صورت قطعی این افراد را مجرم دانست؟ به نظر حقیر اگر نیروی انتظامی و یا یک قاضی استنباط کند که پوششهای ذیل مشمول هیچ یک از عناوین مجرمانه این قانون نمی شود، از نظر حقوقی بیراه نگفته است و می توان گفت که این لایحه در صورت تصویب عملاً پوششهای زننده بازیگران در جشنواره فیلم فجر و سایر دوره همیهای این قشر را قانونی کرده است (بابت انتشار این عکسها عذرخواهم)، نکته مهم اینجاست که این گونه پوششها از حیث فراوانی و نیز از بین بردن قبح عدم رعایت حجاب شرعی، بیش از پوششهای بسیار نامتعارف و کشف حجاب اثرگذارند و زمینه ساز کشف حجاب و برهنگی هستند و در واقع آزادسازی این نوع پوششها در واقع همان لغو الزامی بودن رعایت حجاب است:

^۷ با توجه به ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی حداکثر حبس درجه شش، دو سال و حداکثر جزای نقدی و محرومیت از حقوق اجتماعی درجه شش به شرح زیرنویس قبل است.

تبصره ۱- چنانچه رفتار موضوع این ماده توسط راننده وسیله نقلیه یا سرنشینان آن انجام شود علاوه بر جرایم و مجازاتهای مقرر در این ماده پس از اخطار توقیف به ترتیب مذکور در این ماده تا دو مرتبه، در مرتبه سوم وسیله نقلیه وی به مدت هفت روز مشمول منع تردد قرار میگیرد و در هر شبانه روز به جریمه نقدی یک میلیون تومان و در مرتبه چهارم به بعد علاوه بر جریمه نقدی مزبور، وسیله نقلیه به مدت ده روز توقیف خواهد شد. هرگونه نقل و انتقال وسایل نقلیه منوط به پرداخت این جرایم میباشد.

نقد ۸: سلب حق پلیس در توقیف وسیله نقلیه‌ای با راننده یا سرنشین برهنه کامل

بدون تصویب این لایحه، پلیس می تواند وسیله نقلیه ای که مرتکب یا سرنشین آن برهنه اند متوقف سازد و ضمن اعمال قانون نسبت به راننده یا سرنشین متخلف، خودرو را تا تعیین تکلیف قضایی به پارکینگ هدایت کند. اما با تصویب این قانون حتی اگر خودرویی با راننده و سرنشین برهنه کامل تردد کند، پلیس در بار اول فقط اخطار توقیف می تواند بدهد و در مرتبه چهارم به بعد، علاوه بر جریمه نقدی مزبور که مشخص نیست دقیقا یک میلیون تومان است یا هفت میلیون تومان در ۷ روز و از چه تاریخی محاسبه می شود، ده روز توقیف خواهد شد. ضمنا این امر نیز به تشخیص پلیس است و برای دستگاه قضایی اختیاری در این خصوص پیش بینی نشده است.

متصدیان حمل و نقل عمومی مکلف به نظارت بر اجرای حکم این تبصره نسبت به ناوگان زیر نظر خود خواهند بود و در صورت تخلف در مرتبه اول مشمول جریمه ای معادل حداکثر جزای نقدی درجه هفت^۸ و در صورت تکرار علاوه بر جریمه مزبور از کلیه امتیازات تخفیفات و معافیت‌های اعطایی از جمله معافیت‌های مالیاتی و تعرفه های دولتی در ارائه خدمات عمومی محروم خواهند شد.

نقد ۹: ابهام در مفهوم متصدیان حمل و نقل عمومی

منظور از این مفهوم راننده اتوبوس و تاکسی و مترو و ... است یا مسئولان حمل و نقل عمومی یا اتوبوسرانی یا مترو شهر است؟ تکلیف رانندگان در جایی که فرد مسافر به تذکرات وی توجهی نکند چیست؟ آیا می تواند مسافر را سوار نکند یا پیاده کند؟ اگر چنین مجوزی ندارد و مسافر تذکر وی را عمل نمود آیا جریمه او منطقی است و چگونه می توان ثابت کرد که راننده تذکر داده است یا خیر؟

تبصره ۲- در صورتی که مرتکب ظرف یک ماه پس از ابلاغ مبلغ جریمه از پرداخت آن خودداری کند، ضمن دو برابر شدن فراجا مراتب را به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام میکند تا از طریق حساب بانکی فرد متخلف، مبلغ جریمه وصول و نتیجه به وی اعلام شود در صورتی که به هر دلیل امکان وصول جریمه وجود نداشته باشد کلیه بانکها و مؤسسات اعتباری از ارائه هرگونه خدمات بانکی و اعتباری از جمله صدور و یا تمدید کارت بانکی تا زمان پرداخت جرایم مزبور ممنوع می باشند.

نقد ۱۰: واگذاری اختیار وصول اجباری جریمه به فراجا و عواقب آن

چنین اختیاری در خصوص وصول جریمه رانندگی توسط پلیس راهور وجود ندارد. حتی در اجرای احکام کیفری و یا اجرای ثبت نیز چنین اختیاری به صورت مطلق وجود ندارد. وصول از حساب بانکی فرد به عنوان مثال اگر فرد مستمری بگیر کمیته امداد باشد یا تنها درآمدش یارانه باشد یا کارمندی باشد که دارای حقوق ثابت ماهیانه است، مطابق با عدالت خواهد بود؟ در صورت واگذاری این اختیار به اجرای احکام کیفری یا اجراهای ثبت، فرد امکان ادعای اعسار از پرداخت جریمه و درخواست تقسیط آن را دارد و یا سطحی از درآمد که کفایت زندگی روزمره وی را نماید، قابل توقیف نیست. اما در این مقرر این مسائل مدنظر قرار نگرفته است و ممکن است در مواردی عواقب جبران ناپذیری به دنبال داشته باشد.

تبصره ۳- فراجا موظف است به منظور ارسال اخطار و تذکر از طرق مقتضی از جمله ارسال پیامک و همچنین صدور، جریمه سامانه لازم را ایجاد نماید به نحوی که مراتب اخطارها و تذکرات صادره مستندات تخلف و گزارش دهی و گزارش گیری در آن قابل بارگذاری بوده و دسترسی آن برای مرتکبان و افراد و مراجع ذی ربط فراهم باشد.

^۸ در حال حاضر با توجه به ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی مبلغ شصت میلیون ریال.

نقد ۱۱: ایجاد سامانه موازی سامانه ثنای قوه قضائیه و تحمیل هزینه آن بر بیت المال

سامانه ابلاغ و دادرسی الکترونیکی قوه قضائیه این امکان را ایجاد می کند که افراد به صورت غیر حضوری مورد محاکمه قرار گیرند و مطابق با قوانین موجود، ابلاغات این سامانه کاملاً قانونی است و مدتها امتحان خود را پس داده است و مشکلی برای اعمال آن وجود ندارد. ایجاد سامانه ای با همان قابلیتها در فراجا اولاً زمان بر است و عملاً اجرای قانون جدید را با خلل مواجه می کند و حداقل یک سال اجرای قانون را به تأخیر خواهد انداخت. از سوی دیگر نیازی به چنین سامانه ای وجود ندارد و تحمیل هزینه مضاعف بر بیت المال است.

تبصره ۴- اشخاص معترض می توانند ظرف ده روز از تاریخ دریافت پیامک تذکر یا ابلاغ جرمیه در سامانه مذکور اعتراض خود را ثبت و اعلام نمایند اعتراض در هیئتی مرکب از یک قاضی به انتخاب رییس قوه قضائیه و نماینده وزارت کشور و فراجا در حوزه قضایی شهرستان رسیدگی و ظرف حداکثر دو ماه رأی مقتضی از سوی قاضی هیئت صادر می گردد. رأی صادره قطعی و به معترض ابلاغ می گردد جرایم پس از قطعیت رأی وصول میشود.

نقد ۱۲: ایجاد تشکیلات غیر ضرور موازی قوه قضائیه به صورت

با استفاده از تشکیلات دادرسی الکترونیکی قوه قضائیه و تعیین جزای نقدی و جرمیه نقدی درجه ۸ توسط یک قاضی دادگاه کیفری ۲ با بررسی گزارش ضابطان، در مرحله اول احکام با دقت بیشتری صادر می شود و در این موارد نیازی به رسیدگی دو مرحله ای نخواهد بود. در مورد جرایم سنگین تر نیز امکان ارسال لایحه اعتراض و رسیدگی الکترونیکی در شعب تجدیدنظر با دو قاضی وجود دارد و از این حیث نیازی به ایجاد تشکیلات موازی و واگذاری رسیدگی به هیئت با صدور حکم قضایی وجود ندارد.

تبصره ۵- چنانچه مرتکب پس از ابلاغ تذکر یا جرمیه در مهلت اعتراض و یا رسیدگی به آن یا ظرف یک هفته پس از ابلاغ نتیجه اعتراض از طریق سامانه متعهد به عدم تکرار تخلف شود فقط برای یک بار تذکر و جرمیه ابلاغی برای مدت شش ماه تعلیق خواهد شد. در صورت نقض تعهد علاوه بر جرایم تعلیق شده جرمیه مرتبه بعد نیز اعمال می شود.

نقد ۱۳: امکان استفاده از تأسیسات حقوقی تعلیق تعقیب و تعویق صدور حکم و تعلیق مجازات

به شرحی که در مقاله «نیاز یا عدم نیاز به قانون گذاری جدید در برخورد کیفری با عدم رعایت حجاب شرعی» آمد، امکانات متنوعی به شرح فوق وجود دارد که می توان با توجه به وضعیت فرد، کاملاً شخصی سازی شده برای افراد به تناسب نوع عملکرد آنها و میزان تنبه آنها و شرایط خانوادگی و مالی و ... فرد از طریق همان سامانه ثنای قوه قضائیه با تعهد فرد نسبت به وی اعمال نمود و نیازی به راه اندازی تشکیلات جدید و واگذاری اختیارات قضایی به دیگر دستگاهها نیست. ضمناً مدت تعلیق های قضایی یادشده نیز بیشتر قابل تعیین است و بازدارندگی بیشتری خواهد داشت.

نقد ۱۴: ابهام در خصوص امکان تعلیق با تعهد در خصوص موارد جرم

کاربرد واژه تخلف متن این تبصره این ابهام را به وجود می آورد که آیا در مورد کشف حجاب بیش از سه بار و نیمه برهنگی بار دوم و برهنگی بار اول که دیگر تخلف محسوب نمی شوند و جرم هستند، آیا تعلیق جرمیه نقدی ممکن است یا خیر و تابع همان موارد تعلیق تعقیب و مجازات و تعویق صدور حکم است؟ نکته مهم تصریح این تبصره به تخلف و نه جرم بودن موارد پیش بینی شده در این قانون است.

ماده ۲- در صورت ارتکاب اعمال موضوع بند (الف) ماده (۱) این قانون در دستگاه های موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه ششم پنجساله توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی از سوی کارکنان آن دستگاه و از سوی اشخاصی که در مراکز آموزشی یا پژوهشی اعم از دولتی یا غیر دولتی مشغول تدریس یا به نحوی در آن مراکز شاغل هستند مراتب از طریق واحدهای نظارتی مانند حراستها یا بازرسی ها به مرتکب تذکر داده میشود در صورت تکرار در مرتبه دوم مرتکب حسب مورد توسط هیئت رسیدگی به تخلفات اداری یا مراجع انتظامی یا انضباطی به کسر یک پنجم حقوق و مزایا به مدت یک ماه تا سه ماه و در مرتبه سوم به کسریک سوم حقوق و مزایا به مدت دو تا شش ماه و لغو کلیه امتیازات، تخفیفات و معافیت های اعطایی از جمله سهمیه های پیش بینی شده محکوم میشود و در مرتبه چهارم حسب مورد به انفصال یا محرومیت از اشتغال به مدت دو تا شش ماه محکوم و برای تعقیب کیفری

به مرجع قضایی صالح معرفی خواهد شد حکم این ماده نافی تبصره (۲) ماده (۲) قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و مجازات فروشندگان لباسهایی که استفاده از عام خلاف شرع است یا عفت عمومی را جریحه دار می کند - مصوب ۱۳۶۵ - نمی باشد.^۹

نقد ۱۵: آزادی کارمندان دولتی در عدم رعایت حجاب شرعی

با توجه به نقدهای ۶ و ۷ فوق، کارمندان دولتی می توانند با پوششهایی که عکس آنها در بالا درج شده است، مشغول به کار باشند و فقط افراد کشف حجاب کننده یا برهنه یا نیمه برهنه یا دارای لباس نازک بدن نما یا چسبان نمی توانند در ادارات دولتی مشغول باشند.

نقد ۱۶: محدودسازی تخلفات اداری به ارتکاب در محل کار

نفس این بند مشروط به حفظ خصیصه جرم بودن عدم رعایت حجاب شرعی مطلوب است. اما همانگونه که ارتکاب جرم از ناحیه کارمند دستگاه دولتی یا عدم التزام به احکام اسلام و عدم التزام به ولایت فقیه، حتی خارج از دستگاه دولتی نیز قابل طرح در کمیسیونهای تخلفات اداری و تعقیب انتظامی است، پوشش کارمند خارج از دستگاه نیز در احراز شرایط تصدی شغل و صلاحیت تصدی آن مؤثر است. لذا این بند نباید محدود به ارتکاب در محل کار شود و در مورد کارمندان دستگاههای اجرایی و آموزشی، می بایست ضرورتاً مراتب ارتکاب جرم از ناحیه آنها به دستگاه متبوع محل کار آنها اعلام و تخلفات آنها خارج از محل کار نیز مورد رسیدگی هیئتهای تخلفات اداری قرار گیرد و با آنها برخورد شود.

نقد ۱۷: عدم تعیین تکلیف نیمه برهنگی و برهنگی در محل کار موضوع بندهای ب و ج ماده ۱

علت اینکه اعمال این ماده محدود به بند الف ماده ۱ شده است مشخص نیست.

نقد ۱۸: عدم ارتباط اعمال این ماده با تبصره (۲) ماده (۲) قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و مجازات فروشندگان لباسهایی که استفاده از عام خلاف شرع است

تبصره (۲) ماده (۲) قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و مجازات فروشندگان لباسهایی که استفاده از عام خلاف شرع است یا عفت عمومی را جریحه دار می کند - مصوب ۱۳۶۵ - مربوط به بزه خاص «تولید یا وارد کردن یا فروختن یا استفاده در ملاء عام و انظار عمومی از لباسها و نشانههایی که علامت مشخصه گروههای ضد اسلام یا انقلاب است» و ارتباطی به ماده ۴ آن قانون که «لباس پوشیدن و آرایش خلاف شرع و یا موجب ترویج فساد و هتک عفت عمومی» را جرم انگاری کرده است ندارد و به تبع آن ارتباطی به اعمال مندرج در این قانون ندارد.

اما ذکر همین مقدار نام از قانون مزبور می تواند دلالت بر آن داشته باشد که تدوین کنندگان این لایحه اطلاع از مفاد قانون قبلی یادشده داشته اند و در مقام بحث حقوقی از اینکه آیا این لایحه در صورت تصویب ناسخ ضمنی ماده ۴ آن قانون است یا خیر، کمک خواهد کرد که اهداف نانوشته یا ناخواسته این لایحه که همان جرم زدایی از عدم رعایت حجاب شرعی است محقق شود و چنین استدلال شود که وقتی قانون گذار در این تبصره بخشی از قانون مزبور که معتبر دانسته را ذکر کرده است، عدم تصریح به اعتبار ماده ۴ قانون موصوف را مساوی با نسخ ضمنی آن قلمداد نمایند و بدون ایجاد حساسیت برای دلسوزان نظام، در قالب یک براندازی نرم، از صورتهایی از پوشش که عکس آنها در مقاله درج شد جرم زدایی و تخلف زدایی نمایند.

^۹ تبصره ۲ ماده ۲ قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و مجازات فروشندگان لباسهایی که استفاده از عام خلاف شرع است یا عفت عمومی را جریحه

دار می کند: در صورتی که مجرم کارمند دولت باشد علاوه بر یکی از مجازاتهای فوق به یکی از مجازاتهای زیر محکوم می شود:

۱- انفصال موقت تا دو سال.

۲- اخراج و انفصال از خدمات دولتی.

۳- محرومیت استخدام به مدت پنج سال در کلیه وزارتخانهها و شرکتهای و ارگانهای دولتی و عمومی.

تبصره ۱- رعایت مقررات این ماده برای مراجعان به دستگاههای مذکور الزامی است و ارائه خدمات اداری به آنان حسب مورد در دستگاههای مذکور منوط به رعایت مقررات این قانون خواهد بود.

نقد ۱۹: ایراد در نگارش ماده ۲

از آنجا که ماده ۲ تکلیفی برای اشخاص ایجاد نکرده است، احتمالاً به اشتباه کلمه این قانون، این ماده درج شده است.

نقد ۲۰: آزادی ارائه خدمات به اکثریت افراد فاقد حجاب شرعی در اماکن دولتی

با توجه به نقدهای ۶ و ۷ فوق، ارائه خدمات به افرادی با پوششهایی که عکس آنها در بالا درج شده است، آزاد است و فقط به افراد کشف حجاب کننده یا برهنه یا نیمه برهنه یا دارای لباس نازک بدن نما یا چسبان ممنوع است. ضمن اینکه عدم ارائه خدمات آموزشی و عمومی تصریح نشده است. به عنوان مثال عدم ارائه خدمات در مترو و خدمات حمل و نقل عمومی و یا عدم ارائه خدمات بانکی در بانکهای دولتی به صراحت مشمول این ماده نیست.

تبصره ۲- مسئولان و مدیران دستگاههای موضوع این ماده موظفند ضمن اعمال نظارت جهت اجرای این قانون در حوزه مدیریتی خود اقدامات لازم را از قبیل تبلیغات محیطی و تذکری به نحوی که منجر به اجرای قانون گردد معمول دارند. عدم انجام این تکالیف موجب محکومیت مرتکب در مرتبه اول به تذکر کتبی و درج در پرونده و در مرتبه های بعدی به محرومیت از تصدی در سمتهای مدیریتی به مدت شش ماه یک سال در هیئت های رسیدگی به تخلفات اداری یا انتظامی خواهد شد.

ماده ۳- چنانچه هر یک از صاحبان مدیران و متصدیان حرف صنوف و اماکن عمومی اعم از دولتی و غیردولتی از قبیل فروشگاهها، رستورانها سینماها و اماکن ورزشی تفریحی و هنری در محل فعالیت شغلی خود مرتکب رفتار موضوع ماده (۱) این قانون شوند علاوه بر جرایم و مجازات های مقرر در مرتبه اول اخطار تعطیلی دریافت نموده و در مرتبه دوم تا یک هفته و در مرتبه سوم تا دو هفته اماکن یا واحد مربوط توسط ضابطین فراجا و یا حسب مقررات صنفی توسط مرجع ذیصلاح تعطیل میشوند و تا یکسال از کلیه امتیازات تخفیفات و معافتهای اعطایی از جمله معافتهای مالیاتی و تعرفه های دولتی در ارائه خدمات عمومی محروم خواهند شد.

نقد ۲۱: آزادی صاحبان، مدیران و متصدیان صنوف در عدم رعایت حجاب شرعی

با توجه به نقدهای ۶ و ۷ فوق، صاحبان، مدیران و متصدیان صنوف می توانند با پوششهایی که عکس آنها در بالا درج شده است، به فعالیت پردازند و فقط افراد کشف حجاب کننده یا برهنه یا نیمه برهنه یا دارای لباس نازک بدن نما یا چسبان نمی توانند در این واحدهای صنفی مشغول باشند.

تبصره - صاحبان مدیران و متصدیان واحدهای مذکور مکلفند به منظور پیشگیری از ارتکاب رفتارهای موضوع ماده (۱) این قانون توسط مراجعان و مشتریان اقدامات لازم را از قبیل نصب تابلو و تذکر و جلوگیری از ورود معمول دارند چنانچه از انجام این اقدامات خودداری کرده و واحدهای مذکور به محل تجمع افراد بی حجاب و یا اقدامات خلاف شرع دیگر تبدیل شوند و یا اقدامات تنبیهی موضوع این ماده منجر به اصلاح وضع واحدهای مذکور نشود فراجا موظف است از طریق دستگاههای صادر کننده پروانه یا مجوز نسبت به ابطال پروانه یا مجوز آنها اقدام نماید و مرتکب را جهت اعمال مجازات درجه چهار^{۱۰} به مرجع قضایی معرفی کند افراد مذکور از دریافت پروانه یا مجوز فعالیت در صنف و حوزه مرتبط با فعالیت قبلی محروم می گردند.

^{۱۰} در حال حاضر با توجه به ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی مجازات درجه ۴ به شرح ذیل است:

- حبس بیش از پنج تا ده سال

- جزای نقدی بیش از پانصد میلیون (۵۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال تا یک میلیارد (۱.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال

- انفصال دائم از خدمات دولتی و عمومی

نقد ۲۲: آزادی ارائه خدمات به اکثریت افراد فاقد حجاب شرعی در اماکن خصوصی

هر چند این ماده در ظاهر بسیار بازدارنده است، اما با توجه به نقدهای ۶ و ۷ فوق، ارائه خدمات در اماکن خصوصی به افرادی با پوششهایی که عکس آنها در بالا درج شده است، آزاد است و فقط به افراد کشف حجاب کننده یا برهنه یا نیمه برهنه یا دارای لباس نازک بدن نما یا چسبان ممنوع است.

نقد ۲۳: شرط مبهم در تبصره اسباب مصونیت مدیران مراکز خرید بزرگ

شرطی که برای برخورد با مدیران اماکن خصوصی که تذکر نمی دهند در تبصره گنجانده شده است، بسیار جالب است: «واحدهای مذکور به محل تجمع افراد بی حجاب و یا اقدامات خلاف شرع دیگر تبدیل شوند» یعنی مادام که یک مکان صنفی به محل تجمع افراد بی حجاب و نه فاقد حجاب شرعی و یا اقدامات خلاف شرع دیگر (مثلاً پاتوق ارتباطات نامشروع یا مشروب خواری و...!!!) نشود و متصدیان آن نیز کشف حجاب کننده یا برهنه یا نیمه برهنه یا دارای لباس نازک بدن نما یا چسبان نباشند، هیچ تذکری دریافت نمی کنند. آیا مدیران امثال مرکز خرید اپال که افرادی که حضور داشتند همه بی حجاب نبودند و کشف حجاب نکرده بودند و محل عبور و مرور افراد بی حجاب و با حجاب (اعم از حجاب کامل یا فاقد حجاب شرعی که کشف حجاب نکرده اند) نمی توانند چنین دفاع کنند که مرکز خرید مزبور «محل تجمع افراد بی حجاب» نشده است و از مجازات و برخورد قانونی مصون بمانند؟

ماده ۴- هرگاه اشخاصی که به واسطه فعالیتهای اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، هنری یا ورزشی دارای شهرت و تأثیرگذاری اجتماعی هستند مرتکب رفتارهای موضوع این قانون شوند علاوه بر اعمال جریمه موضوع ماده (۱) این قانون و لغو کلیه امتیازات، تخفیفات و معافیت های اعطایی با حکم مرجع قضایی به محرومیت از فعالیت حرفه ای و فعالیت در فضای مجازی به مدت سه ماه تا یک سال محکوم می شوند چنانچه اقدامات تبییهی موضوع این ماده منجر به تغییر و اصلاح رفتار مرتکب نشود با حکم مرجع قضایی علاوه بر محرومیت های موضوع این ماده به مجازات درجه شش^{۱۱} محکوم می شوند.

نقد ۲۴: آزادی سلبریتی ها در عدم رعایت حجاب شرعی

این ماده به ظاهر بسیار پیشگیرانه است. اما با توجه به مقاله «نیاز یا عدم نیاز به قانون گذاری جدید در برخورد کیفی با عدم رعایت حجاب شرعی» علاوه بر موارد پیش بینی شده در این ماده، مجازاتهای بسیار پیشگیرانه تری می توان برای این قشر در نظر گرفت. اما نکته مهم تر اینجاست که با توجه به نقدهای ۶ و ۷ فوق، سلبریتها می توانند با پوششهایی که عکس آنها در بالا درج شده است، بسیار آزادانه تر از قبل و صرفاً با رعایت قیود این قانون به فعالیت خود ادامه دهند و فقط افراد کشف حجاب کننده یا برهنه یا نیمه برهنه یا دارای لباس نازک بدن نما یا چسبان مشمول این محرومیتها قرار می گیرند.

ماده ۵- اشخاصی که به صورت سازمان یافته یا با تبانی دستگاههای اطلاعاتی و امنیتی بیگانگان، مرتکب رفتارهای موضوع این قانون شوند چنانچه مشمول مجازات شدیدتری نباشند در همان مرتبه نخست علاوه بر ممنوعیت خروج از کشور به مدت دو

^{۱۱} در حال حاضر با توجه به ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی مجازات درجه ۶ به شرح ذیل است:

- حبس بیش از شش ماه تا دو سال

- جزای نقدی بیش از شصت میلیون (۶۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال تا دویست و چهل میلیون (۲۴۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال

- شلاق از سی و یک تا هفتاد و چهار ضربه و تا نود و نه ضربه در جرائم منافی عفت

- محرومیت از حقوق اجتماعی بیش از شش ماه تا پنج سال

- انتشار حکم قطعی در رسانه ها

- ممنوعیت از یک یا چند فعالیت شغلی یا اجتماعی برای اشخاص حقوقی حداکثر تا مدت پنج سال

- ممنوعیت از دعوت عمومی برای افزایش سرمایه برای اشخاص حقوقی حداکثر تا مدت پنج سال

- ممنوعیت از اصدار برخی از اسناد تجاری توسط اشخاص حقوقی حداکثر تا مدت پنج سال

سال و متناسب با جرم ارتكابی و شرایط و وضعیت مرتكب به يك یا دو مورد از مجازاتهای موضوع ماده (۲۳) قانون مجازات اسلامی^{۱۲} و حبس درجه پنج^{۱۳} محكوم میشوند.

نقد ۲۵: آزادی بیگانگان و عوامل آنها در ترویج فرهنگ ضد عفاف و حجاب

این ماده نیز یکی از موادی است که در تأیید مشروعیت این قانون می تواند کارکرد خوبی داشته باشد. اما متأسفانه با توجه به نقدهای ۶ و ۷ فوق، از یک سو افرادی که با پوششهایی که عکس آنها در بالا درج شده است، در خدمت به بیگانه در ترویج فرهنگ ضد عفاف و حجاب فعالیت سازمان یافته نمایند، هیچ برخورد قانونی نمی توان کرد. چرا که از نظر این قانون فقط کشف حجاب یا برهنگی یا نیمه برهنگی یا پوشیدن لباس نازک بدن نما یا چسبان جرم شناخته شده است.

تبصره - ضابطان دادگستری چنانچه براساس قرائن و شواهد مرتكب را در ارتباط با جریانات سازمان یافته یا مرتبط با دستگاههای اطلاعاتی و امنیتی بیگانه بدانند موضوع را همراه با قرائن و شواهد کسب شده و اخذ نظر دستگاههای اطلاعاتی و امنیتی کشور که طبق قانون وظیفه شناسایی این امور را بر عهده دارند به مراجع قضایی ارسال خواهند کرد.

ماده ۶- اشخاصی که در فضای مجازی مبادرت به تبلیغ علیه حجاب کنند، فراجا در مرتبه اول علاوه بر حذف صفحه یا صفحات مجازی یا پایگاه اطلاع رسانی به آنان تذکر میدهد چنانچه مرتكب به فعالیت خود ادامه دهد در مرتبه دوم فراجا علاوه بر حذف صفحه یا صفحات مجازی یا پایگاه اطلاع رسانی و محرومیت از هر گونه فعالیت در فضای مجازی به مدت سه ماه تا شش ماه وی را معادل حداکثر جزای نقدی درجه پنج^{۱۴} جریمه میکند و در مرتبه سوم به بعد علاوه بر اعمال جریمه و محرومیت مرتبه دوم مرتكب به مراجع قضایی معرفی میشود و علاوه بر حذف صفحه یا صفحات مجازی یا پایگاه اطلاع رسانی به یکی از مجازاتهای

^{۱۲} ماده ۲۳ قانون مجازات اسلامی: دادگاه می تواند فردی را که به حد، قصاص یا مجازات تعزیری محكوم کرده است، با رعایت شرایط مقرر در این قانون، متناسب با جرم ارتكابی و خصوصیات وی به يك یا چند مجازات از مجازاتهای تکمیلی بندها و تبصره های این ماده محكوم نماید:

- الف- اقامت اجباری در محل معین
- ب- منع از اقامت در محل یا محلهای معین
- پ- منع از اشتغال به شغل، حرفه یا کار معین
- ت- انفصال از خدمات دولتی و عمومی
- ث- منع از رانندگی با وسایل نقلیه موتوری و یا تصدی وسایل موتوری
- ج- منع از داشتن دسته چک و یا اصدار اسناد تجارتي
- چ- منع از حمل سلاح
- ح- منع از خروج اتباع ایران از کشور
- خ- اخراج بیگانگان از کشور
- د- الزام به خدمات عمومی
- ذ- منع از عضویت در احزاب، گروهها و دستجات سیاسی یا اجتماعی
- ر- توقیف وسایل ارتكاب جرم یا رسانه یا مؤسسه دخیل در ارتكاب جرم
- ز- الزام به یادگیری حرفه، شغل یا کار معین
- ژ- الزام به تحصیل
- س- انتشار حکم محكومیت قطعی

تبصره ۱- مدت مجازات تکمیلی بیش از دوسال نیست مگر در مواردی که قانون به نحو دیگری مقرر نماید.
تبصره ۲- چنانچه مجازات تکمیلی و مجازات اصلی از يك نوع باشد، فقط مجازات اصلی مورد حکم قرار می گیرد.
تبصره ۳- آیین نامه راجع به کیفیت اجرای مجازات تکمیلی ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط وزیر دادگستری تهیه می شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می رسد.

^{۱۳} با توجه به ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی حبس بیش از دو تا پنج سال.

^{۱۴} در حال حاضر با توجه به ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی حداکثر جزای نقدی درجه ۵ برابر است پانصد میلیون (۵۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال.

حبس یا جزای نقدی درجه شش^{۱۵} و محرومیت از فعالیت در فضای مجازی به مدت یک تا دو سال محکوم می‌شود در صورت عدم امکان محرومیت از فعالیت در فضای مجازی، مجازات جزای نقدی وی یک درجه تشدید^{۱۶} می‌گردد.

نقد ۲۶: ابهام در «تبلیغ علیه حجاب»

در این ماده تبلیغ علیه حجاب و نه «حجاب شرعی» آمده است. تا اینجا فهمیدیم که از نظرتدوین کنندگان این لایحه حجاب قانونی یعنی «عدم کشف حجاب»، «عدم برهنگی» یا «نیمه برهنگی» و «پوشیدن لباس های نازک بدن نما یا چسبان» پس کسانی که مطابق با نقدهای ۶ و ۷ گونه ای از حجاب غیر شرعی را تبلیغ کنند که عدم رعایت حجاب قانونی محسوب نشود، مشمول تبلیغ علیه حجاب این ماده نخواهند شد. چون می‌توانند ادعا کنند که وقتی کاری غیرقانونی نیست، پس تبلیغ آن هم غیرقانونی نیست. نکته دوم اینکه مفهوم تبلیغ چیست؟ آیا افرادی که مبادرت به انتشار عکسهای افراد ایرانی از خودشان یا دیگری که مرتکب «کشف حجاب»، «برهنگی» یا «نیمه برهنگی» شده باشند یا «دارای لباس های نازک بدن نما یا چسبان» باشند، تبلیغ علیه حجاب محسوب می‌شود یا خیر؟

ماده ۷- اشخاصی که به هر نحو متعرض پوشش بانوان محجبه شوند و یا با الفاظ و اعمال مغایر شئون و حیثیت در فضای واقعی یا مجازی به حجاب یا افراد محجبه به جهت رعایت حجاب توهین نمایند علاوه بر مجازات مقرر در ماده (۶۱۹) قانون مجازات اسلامی کتاب پنجم تعزیرات و مجازاتهای بازدارنده^{۱۷} به جزای نقدی درجه پنج^{۱۸} و یک یا دو مورد از مجازاتهای مذکور در ماده (۲۳) قانون مجازات اسلامی - مصوب ۱۳۹۲-۱۹ متناسب با جرم و خصوصیات مرتکب محکوم خواهند شد. ماده ۸- هیچ کس حق ندارد تحت عنوان امر به معروف و یا نهی از منکر نسبت به بانوانی که حجاب شرعی را رعایت نکرده‌اند، مرتکب اعمال مجرمانه از قبیل توهین، افتراء تهدید و یا ضرب و جرح و یا نقض حریم خصوصی آنان شود و در صورت ارتکاب مرتکب به مجازات مقرر در قانون محکوم خواهد شد.

نقد ۲۷: مصونیت برای عدم رعایت حجاب شرعی

این ماده به ظاهر مشکل خاصی ندارد. اما وقتی به ضرورت امر به معروف و نهی از منکر نسبت به عدم رعایت حجاب شرعی اشاره نمی‌کند و در مقابل تعرض و توهین و افتراء به افراد فاقد حجاب شرعی را ممنوع اعلام می‌کند و در مورد تبلیغ علیه حجاب، ذکری از حجاب شرعی نمی‌شود، اما در مقام حمایت از افرادی که حجاب شرعی را رعایت نکرده‌اند، چنین ماده ای را می‌آورد نباید در نیت تدوین کنندگان این لایحه شک کرد؟ نکته دقیق حقوقی این است که اگر به فردی که حجاب شرعی را رعایت نکرده است (عکسهایی که در نقد ۷ آمدند) شخصی در فضای مجازی یا حضوری در مقام امر به معروف و نهی از منکر اعلام کند که شما مرتکب بی‌حجابی شده اید یا خلاف قانون عمل کرده اید، شخص مورد نظر می‌تواند به عنوان توهین و افتراء از آمر به معروف شکایت کند. چرا که عمل این اشخاص نه خلاف قانون است و نه بی‌حجابی است. بلکه فقط باید با علم و اطلاع دقیق قانونی اعلام کند که شما مرتکب عدم رعایت حجاب شرعی شده اید.

^{۱۵} در حال حاضر با توجه به ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی مجازات حبس یا جزای نقدی درجه ۶ به شرح ذیل است:

- حبس بیش از شش ماه تا دو سال

- جزای نقدی بیش از شصت میلیون (۶۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال تا دویست و چهل میلیون (۲۴۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال

^{۱۶} در حال حاضر با توجه به ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی جزای نقدی درجه ۵ برابر است با جزای نقدی بیش از دویست و چهل میلیون (۲۴۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال تا پانصد

میلیون (۵۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال.

^{۱۷} ماده ۶۱۹ قانون مجازات اسلامی کتاب پنجم تعزیرات و مجازاتهای بازدارنده - هرکس در اماکن عمومی یا معابر متعرض یا مزاحم اطفال یا زنان بشود یا با الفاظ و حرکات مخالف شئون و حیثیت به آنان توهین نماید به حبس از دو تا شش ماه و تا (۷۴) ضربه شلاق محکوم خواهد شد.

^{۱۸} مراجعه کنید زیرنویس شماره ۱۶.

^{۱۹} مراجعه کنید زیرنویس شماره ۱۲.

نقد ۲۸: بی اثر کردن قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر نسبت به مرتکبان عدم رعایت حجاب شرعی مطابق با ماده ۴ قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر «مراتب امر به معروف و نهی از منکر، قلبی، زبانی، نوشتاری و عملی است که مراتب زبانی و نوشتاری آن وظیفه آحاد مردم و دولت است و مرتبه عملی آن در موارد و حدودی که قوانین مقرر کرده تنها وظیفه دولت است». قانون حمایت از آمران بر این مبنا تدوین و تصویب شده است که منکرهایی را می توان در مرتبه عملی وارد شد و دولت وظیفه نسبت به آن دارد که از نظر قانون جرم شناخته شوند. وقتی فقط «کشف حجاب»، «برهنگی» یا «نیمه برهنگی» یا «پوشیدن لباس های نازک بدن نما یا چسبان» جرم است و سایر مصادیق گسترده عدم رعایت حجاب شرعی فاقد وصف مجرمانه شود، دیگر هیچ مجوزی برای ورود ضابطان و دستگاه قضایی برای ورود به مرتبه عملی وجود نخواهد داشت و اکثریت مصادیق عدم رعایت حجاب را نمی توان مشمول قانون حمایت از آمران دانست و حتی ضابطان امر به معروف و نهی از منکر حق ورود و ممانعت را نخواهند داشت و الا مرتکب عملی خلاف قانون شده اند. چرا که اصل عمل جرم نیست که بتوان فردی که تذکر عدم رعایت حجاب شرعی را رعایت نکند را بازداشت کرد یا به مراجع قضایی معرفی کرد.

ماده ۹- واردات تولید و توزیع عمده لباسهایی که استفاده از آنها در انظار عمومی مغایر و منافی عفت عمومی است ممنوع بوده و فراجا موظف است ضمن توقیف لباس های مذکور نسبت به تعطیلی اماکن تولیدی و توزیعی مربوط اقدام و مرتکب را جهت اعمال مجازات موضوع بندهای (۴) و (۵) ماده (۲) قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و مجازات فروشندگان لباسهایی که استفاده از آنها در ملاء عام خلاف شرع است یا عفت عمومی را جریحه دار میکند - مصوب ۱۳۶۵-۲۰ و همچنین لغو کلیه امتیازات تخفیفات و معافیتهای اعطایی به مرجع قضایی معرفی کند.

ماده ۱۰- اقدامات فراجا در اجرای مقررات این قانون مطابق تبصره (۵) ماده (۱) این قانون قابل اعتراض خواهد بود.

ماده ۱۱- دادستان های حوزه قضایی مربوط موظفند در اجرای وظایف نظارتی خود مندرج در قانون آیین دادرسی و یا سایر قوانین مربوط بر ضابطان نسبت به حسن اجرای این قانون به صورت مستمر نظارت و با متخلفین برابر مقررات برخورد نمایند.

ماده ۱۲- کلیه ضابطین و نهادهای اطلاعاتی و امنیتی مکلف به همکاری با فراجا در شناسایی و ارایه مستندات مربوط به مرتکبین موضوع این قانون می باشند.

ماده ۱۳- برای اجرای صحیح این قانون فراجا موظف است نسبت به آموزش و بکارگیری نیروهای مورد اطمینان و مجرب اقدام و گزارش اقدامات خود را هر شش ماه یک بار به رؤسای قوای سه گانه ارائه کند.

تبصره - فراجا موظف است علاوه بر رعایت شرایط موضوع ماده (۳۰) قانون آیین دادرسی کیفری آموزشهای ویژه ای را برای مأموران اجرای این قانون معمول دارد.

ماده ۱۴- مرجع قضایی ذی صلاح جهت رسیدگی به جرایم موضوع این قانون دادسرا و دادگاه مرکز استان می باشد.

نقد ۲۹: فقدان حق رسیدگی دادستان و مراجع قضایی محلی به جرایم موضوع این قانون

مهمترین بندی که برای عدم اجرای این قانون و جرم زدایی از جرایم مرتبط با عفاف و حجاب پیش بینی شده است، آن است که کشف حجاب در مرتبه چهارم و نیمه برهنگی و پوشیدن لباسهای نازک بدن نما در مرحله دوم و برهنگی در یک شهرستان دورافتاده باید همانند جرایم مدیران شهری در مرکز استان رسیدگی شوند و مراجع قضایی محلی حق رسیدگی به این جرایم را ندارند. اگر قائل به این شویم که نیروی انتظامی موظف نیست که افراد مرتکب این جرایم را به دادسرا و دادگاه مرکز استان اعزام کنند و مراجع محلی حق رسیدگی اولیه و اخذ تأمین از متهم را داشته باشند و سپس پرونده را برای رسیدگی به مرکز استان ارسال کنند، عدم دسترسی مراجع قضایی مرکز استان به منابع اخبار و شهود و ادله جمع آوری شده، اسباب رسیدگی ناقص و فرار کردن مجرمان از مجازات، همچنین اطلاع دادرسی و عدم تأثیر تعیین مجازات دیر هنگام و اجرا در مرکز استان در افکار عمومی محل را فراهم خواهد کرد.

^{۲۰} ماده ۲ قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و مجازات فروشندگان لباسهایی که استفاده از آنها در ملاء عام خلاف شرع است یا عفت عمومی را جریحه دار میکند: مجازات تعزیری تولید کنندگان داخلی و وارد کنندگان و فروشندگان و استفاده کنندگان البسه و نشانهای مذکور در ماده ۱ به شرح زیر خواهد بود:...

۴- تعطیل محل کسب به مدت سه ماه تا شش ماه در مورد فروشنده و جریمه نقدی از ۳۰۰۰۰۰۰۰/۰۰۰ تا ۶۰۰۰۰۰۰۰/۰۰۰ ریال در مورد واردکننده و تولیدکننده، ۱۰ تا ۲۰ ضربه شلاق یا جریمه نقدی از ۸۰۰۰۰۰۰/۰۰۰ تا ۴۰۰۰۰۰۰۰/۰۰۰ ریال در مورد استفاده کننده.

۵- لغو پروانه کسب در مورد فروشنده و ۲۰ تا ۴۰ ضربه شلاق یا جریمه نقدی از ۸۰۰۰۰۰۰۰/۰۰۰ تا ۶۰۰۰۰۰۰۰/۰۰۰ ریال در مورد استفاده کننده.

ماده ۱۵- آیین‌نامه اجرایی این قانون از جمله چگونگی ارسال اخطار و تذکر ابلاغ توقیف الکترونیکی، دسترسی افراد به سامانه توقیف حساب بانکی اعتراض به جرایم انتظامی و رسیدگی به آن مصادیق پوشاک ممنوعه و عمده و غیر عمده آن نحوه گزارش دهی مردمی و نظارت دادستانها و تذکر به کارکنان ظرف مدت سه ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون توسط وزارت کشور با همکاری وزارت دادگستری معاونت حقوقی رییس جمهور و فراجا تهیه و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره - منابع حاصل از اجرای این قانون به حساب خزانه داری کل کشور واریز و صرفاً بر اساس قانون بودجه سالانه جهت رفع آسیبهای اجتماعی از جمله طلاق، ساماندهی کودکان کار و زنان سرپرست خانوار نیازمند و همچنین تأمین تجهیزات و سامانه های مربوط اختصاص خواهد یافت.

نقد ۳۰: جمع بندی نهایی

نتیجه مستقیم تصویب این لایحه، محدودسازی اختیارات دستگاه قضایی و نیروی انتظامی در برخورد با عدم رعایت حجاب شرعی، اباحه گری نسبت به اکثریت مصادیق آن، تبدیل کشف حجاب و نیمه برهنگی به تخلف، آزادی بیش از پیش سلبریتها و چهره های معروف و کارمندان و مدیران دستگاههای دولتی و مسئولان واحدهای صنفی در ارائه خدمات به افراد فاقد حجاب شرعی، بی اثر کردن قانون حمایت از آمران نسبت به عدم رعایت حجاب شرعی و در یک کلام خیانت در فرهنگ عفاف و حجاب است.